

En torphistoria

Vid enskiftet som genomfördes omkring 1832 skulle varje hemman tillskiftas tre stycken markområden, ett skifte för byggnader och åkermark, ett betesmark samt ett för skogsskifte.

Tidens drift av jord och skogsbruk var mycket arbetskrävande förutom familjen på gården fanns det arbete för många människor såsom statare, daglönare, drängar, pigor och torpare. Dessa torpare arrenderade i regel någon mark av gården ofta belägen i utkanten av jordbruksfastigheten. Här bedrev dessa en form

av ett litet eget lantbruk, här hade man ofta 2-3 kor, några grisar och omkring 10-15 höns. Att ha häst förekom sällan, man lånade i regel dragare från gården där man arbetade, en häst skulle konsumera för stor del av torpets gröda.

Idag har vi nog svårt att förstå de levnadsvillkor dessa torpare levde under. Tankarna går gärna till torparens många barn, deras skolväg var lång, torpen på Jällaberg låg 3 kilometer från skolan, vägen vilken var mycket dålig och gick genom skogen för att komma ut på den

större vägen till skolan. Vi skall skildra något om ett av de torp som vi minns och har fått material till.

Jällatorpet

År 1900 den 25 april köptes torpet Kolema nr 6 av Ludvig och Helena Hultberg och gav det namnet Ludvigsborg. Ludvig hade ett förflutet som soldat och fick därvid namnet Hultberg. Ludvig och Helena bodde som nygifta i Färingtofta nr 6.

Torpet omfattade 1,4 ha odlingsmark och 3,5 ha betes och skogsmark. Familjen ägde byggnaderna men sambrukade en del mark av Nils Pettersson som ägde stamfastigheten Kolema 6:8. Ludvig hade en stor familj när de kom från Färingtofta. Man hade med sig 5 barn och sedan föddes 4 barn på Ludvigsborg varav ett var dödfödd. Familjen levde och bodde på detta torp som låg på Jällabergs sluttning. Bostadshuset bestod av två små rum med jordgolv, och var sammanbyggt med loge och stall. De hade troligtvis 2-3 kor, häst och grisar och smådjur. Där fanns ingen brunn utan familjen fick hämta vatten till hushåll och djur från en källa som låg ca 200 meter från byggnaderna.

En del av marken var mycket stenig, en del bestod av kärmark och väg saknades till torpet. Boningshuset lär ha varit så litet att när någon kom på besök fick de stå och äta. För att försörja familjen fick Ludvig utföra arbete vid

traktens gårdar. År 1924 flyttade Ludvig och Helena ner till Sjelie utanför Lund, där Ludvig dog i 70 års ålder.

Sonen Edler var utbildad hovslagare och arbetade i Helsingborg, men kom tillbaka och övertog torpet och var verksam där tillsammans med sin hustru Mimmi och deras dotter

Inga. Edler köpte och monterade ner ett hus vid Norregård och återuppförde detta som boningshus på torpet. Det tidigare boningshuset med stall och loge revs senare.

Edler och Mimmi grävde en brunn som var 18 fot djup (5,4 m). Mimmi och en medhjälpare hissade upp jord och sten för att sedan hissa ned sten som Edler stensatte brunnen med. Under sin tid på torpet anlade han tillsammans med fastigheten Kolema 6:8 en bättre väg dit. Torpet var mycket arbetskrävande. Trots detta genomförde Edler och Mimmi en total förnyelse av detsamma.

Jällatorpet ägs idag av Christer Henriksson i Hovås.

Nils-Erik Pettersson

I bakre raden från vänster: Edler Hultberg, Svea Henriksson, Mimmi Hultberg, Kerstin Hultberg och Anton Henriksson. I främre raden nuvarande ägaren dr Christer Henriksson och brodern Per.